

Till det centralinstitut som avses i andelsbankslagen

FÖRESKRIFT OM RAPPORTERING AV STORA EXPONERINGAR I SAMMANSLUTNINGEN AV ANDELSBANKER

Finansinspektionen meddelar med stöd av 4 § 2 punkten lagen om finansinspektionen och 7 d och 7 e § andelsbankslagen följande föreskrift.

Föreskriften beaktar rådets direktiv 92/121/EEG av den 21 december 1992 om övervakning och kontroll av kreditinstituts stora exponeringar (EGT nr L 29, 5.2.1993, s. 1) och rådets direktiv 92/30/EEG av den 6 april 1992 om gruppbase-rad tillsyn över kreditinstitut (EGT nr L 110, 28.4.1992, s. 52). Vid utarbetandet av föreskriften har dessutom beaktats rådets andra direktiv av den 15 december 1989 om samordning av lagar och andra författningar om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut, samt ändringen av direktiv 77/780/EEG (EGT nr L 322, 17.12.1977, s. 30), dvs. direktiv 89/646/EEG (EGT nr L 386, 30.12.1989, s. 1), till de delar som gäller inbördes befogenheter hos myndigheterna i kreditinstitutets hemland och i den medlemsstat som tar emot en filial.

1 Tillämpningsområde och allmänna föreskrifter

Det centralinstitut som avses i 7 a § andelsbankslagen rapporterar stora exponeringar i sammanslutningen av andelsbanker (nedan sammanslutningen) enligt denna föreskrift.

De företag som hör till sammanslutningen beaktas vid tillämpningen av denna föreskrift i den omfattning de har konsoliderats i sammanslutningens bokslut enligt Finansinspektionens föreskrift 306.2.

Begreppen kreditinstitut, värdepappersföretag, finansiellt institut och tjänsteföretag har definierats i Finansinspektionens föreskrift 306.2 om sammanslutningens bokslut.

Sammanslutningens rapportering omfattar stora exponeringar i de företag som hör till sammanslutningen efter eliminering av effekten av interna fordringar och investeringar i dessa företag.

Sammanslutningen skall dela fordringarna, investeringarna och posterna utanför balansräkningen gentemot varje kund eller kundhelhet i två delar enligt Finansinspek-

tionens föreskrift 306.12 (föreskrift om rapportering av kapitalbasen för täckning av marknadsrisker i sammanslutningen av andelsbanker):

1. Sådana fordringar, investeringar och poster utanför balansräkningen gentemot en kund eller kundhelhet som enligt Finansinspektionens föreskrift 106.12 räknas till handelslagret i ett företag som hör till sammanslutningen och som inte räknas till posterna i företagets finansieringsverksamhet i den rapport som avses i föreskrift 105.3B.
2. Övriga fordringar, investeringar och åtaganden utanför balansräkningen gentemot en kund eller kundhelhet (poster i finansieringsverksamheten).

Sammanslutningen skall då rapportera begränsningarna av exponeringens maximibelopp separat för de poster som nämns i punkt 2 (exponering i finansieringsverksamheten) och för det sammanlagda beloppet av posterna i punkt 1 och 2 (exponering i hela verksamheten). När exponeringens maximibelopp beräknas för det sammanlagda beloppet av posterna i punkt 1 och 2 får till kapitalbasen räknas det belopp som rapporteras i bilagan till Finansinspektionens föreskrift 306.6 på rad 4005 i tabell X01 för datainsamling via datamedium eller på rad 1710 på blankett B som räknas till kapitalbasen för täckande av marknadsriskerna (s.k. Tier III).

Om det sammanlagda beloppet av posterna i handelslagret för en enskild kund eller kundhelhet är mindre än en procent av sammanslutningens totala kapitalbas görs ovan beskrivna uppdelning inte när exponeringen gentemot kunden eller kundhelheten beräknas utan posterna rapporteras som en enda post, dvs. som exponering i finansieringsverksamheten. Om rapporten lämnas på papper ges uppgifterna på blanketterna A1 och A2.

2 Rapportering

2.1 Rapporteringstid och rapporteringsätt

Centralinstitutet skall rapportera sammanslutningens stora exponeringar till Finansinspektionen fyra gånger om året på papper (blankett A) eller enligt anvisningarna om rapportering via datamedium i bilaga 2. Rapporten får göras på papper endast om antalet enskilda kunder i rapporten är högst fem.

Sammanslutningens exponeringar rapporteras till Finansinspektionen på blankett A kvartalsvis enligt de bifogade blankettmodellerna för de tre första kvartalen senast den 20 maj, den 20 augusti och den 20 november och för det sista kvartalet senast den 31 mars.

För sammanslutningen behöver blankett B och C inte fyllas i.

Då rapporten lämnas till Finansinspektionen på en diskett skall till disketten fogas ett följebrev, som undertecknats av den person som ansvarar för att uppgifterna på disketten är korrekta. I följebrevet skall också anges namnet på och telefonnumret till en kontaktperson i sammanslutningen.

Uppgifterna i elektronisk form lämnas enligt bilaga 2, varvid blankett A inte behöver tillställas Finansinspektionen. Då en kundhelhet specificeras följs de bifogade anvisningarna för rapportering via datamedium (från avsnitt 2.6 i föregående version av föreskriften).

Centralinstitutet rapporterar exponeringen i finansieringsverksamheten och exponeringen i hela verksamheten separat. Vid rapportering i elektronisk form rapporteras exponeringen i finansieringsverksamheten, exponeringen i hela verksamheten och kapitalbasen för täckning av dessa exponeringar separat på respektive platser i poststrukturen enligt bilaga 2. Om uppgifterna lämnas på papper rapporteras exponeringen i finansieringsverksamheten och kapitalbasen för täckning av denna exponering på blankett A1 och exponeringen i hela verksamheten och kapitalbasen för täckning av denna exponering på blankett A2.

Centralinstitutet rapporterar dock mindre exponeringar (under 1 %) i handelslagret och kapitalbasen för täckning av dessa exponeringar på de platser i bilaga 2 där det hänvisas till exponeringen i finansieringsverksamheten. Om uppgifterna lämnas på papper används bara blankett A1.

2.2 Om inga helheter finns att rapportera

Om sammanslutningen inte har sådana exponeringar gentemot sina kunder som når upp till gränsen för rapporteringsskyldigheten, skall den rapporteringsskyldige skriftligen meddela Finansinspektionen om detta före utsatt dag. I meddelandet skall nämnas det rapporterande centralinstitutets AS-signum och sammanslutningens kapitalbas vid rapporteringstidpunkten.

3 Definitioner

3.1 Kund och kundhelhet

Med kund avses i denna föreskrift en fysisk eller juridisk person gentemot vilken ett företag som hör till sammanslutningen har fordringar, investeringar eller åtaganden utanför balansräkningen. Som kund betraktas också ett kreditinstitut eller värdepappersföretag som inte hör till sammanslutningen.

Med kundhelhet avses kunder som står i koncernförhållande eller annars i väsentlig ekonomisk intressegemenskap med kunden.

En ekonomisk intressegemenskap kan uppstå på grundval av ett koncernförhållande eller annan direkt eller indirekt bestämmanderätt, gemensam ägare, gemensam ledning, korsvisa garantier eller ett beroendeförhållande som föranletts av interna affärsförbindelser och som inte kan upplösas på kort sikt. En sådan kundhelhet är det i regel fråga om då ekonomiska svårigheter hos en kund i kundhelheten leder till att också andra eller alla kunder som hör till helheten sannolikt kommer i betalningssvårigheter.

Sådana dotterföretag och samföretag som inte är kreditinstitut, finansiella institut, värdepappersföretag eller tjänsteföretag men som konsolideras i sammanslutningens bokslut betraktas vid tillämpningen av denna föreskrift som en och samma kundhelhet.

Företag som kunnat lämnas utanför sammanslutningens bokslut antingen direkt med stöd av föreskrift 306.2 om sammanslutningens bokslut eller enligt ett undantag enligt anvisning 106.4 kan genom separat beslut av Finansinspektionen befrias från att räknas till ovannämnda kundhelhet.

3.2 Exponering gentemot en kund rapporterad som exponering mot garanten

Till den del för fordran på en kund ställts proprieborgen av ett kreditinstitut eller ett värdepappersföretag som inte hör till sammanslutningen kan exponeringen behandlas som om den gällde garanten i stället för kunden. Den garanterade delen rapporteras i sin helhet som en sådan exponering gentemot garanten som är underställd begränsningar oavsett löptiden för den fordran som garantin gäller.

Om proprieborgen inte hänför sig till hela fordran på kunden uppges den del som inte omfattas av garantin som en fordran som avses i bilaga 1 avsnitt 2.2, medan den del som omfattas av garantin uppges som samma kunds s.k. överförda exponering. Den exponering som inte omfattas av garantin skall rapporteras även om beloppet underskrider den gräns för rapporteringsskyldigheten som avses i avsnitt 3.4, om beloppet tillsammans med det belopp av exponeringen som skall uppges som överförd exponering enligt avsnitt 2.6.3 i bilaga 1 överskrider gränsvärdet.

Alla fordringar på en och samma kund för vilka ställts ovannämnd proprieborgen skall rapporteras som exponering mot garanten.

Rapporteringsförfarandet beskrivs närmare i bilaga 1, avsnitt 2.2.

3.3 Exponering

Med exponering avses det sammanlagda beloppet av fordringar och investeringar samt åtaganden utanför balansräkningen vilka gäller en och samma kund eller

kundhelhet fördelade på det sätt som avses i avsnitt 1 i exponering i finansieringsverksamheten och exponering i hela verksamheten.

Till exponering i finansieringsverksamheten räknas de fordringar och investeringar samt åtaganden utanför balansräkningen som inte räknas till handelslagret enligt Finansinspektionens föreskrift 106.12 eller 203.26.

Till fordringarna räknas inte bara egentliga krediter utan också resultatregleringar och försäljningsfordringar. Med fordringar avses i denna föreskrift även fordringsbevis.

Med investeringar avses aktier och andelar, värdeandelar och andra motsvarande värdepapper oavsett under vilket tillgångsslag de redovisats i kreditinstitutets/värdepappersföretagets bokslut.

Som åtaganden utanför balansräkningen räknas bl.a. garantiförbindelser, kreditlöften, kreditlimiter och andra motsvarande förbindelser samt nedan nämnda derivatkontrakt. Som poster som hör till finansieringsverksamheten räknas samma poster som nämns i föreskrift 106.7 respektive 203.24 (föreskrift om rapportering av kapitalbasen och den gruppbaseade kapitalbasen för täckning av kreditrisker), dock utan kreditmotvärdeskoefficient och vägning enligt motpartens riskgrupp. De exponeringar som ränte- och valutakursrelaterade derivatkontrakt ger upphov till omräknas till kreditmotvärdesbelopp med den metod som beskrivs i föreskrift 106.7 respektive 203.24.

De fordringar och investeringar som inräknas i exponeringen i finansieringsverksamheten uppges vid rapporteringstidpunkten enligt samma principer som används för bokföringen och värderingen av posterna enligt Finansinspektionens bokslutsföreskrift 306.2, såvida inget annat anges nedan.

För sammanslutningen rapporteras exponeringen i finansieringsverksamheten och exponeringen i hela verksamheten separat. Till exponeringen i finansieringsverksamheten hänförs till sammanslutningen hörande företags sådana fordringar, investeringar och åtaganden utanför balansräkningen som inte räknas till handelslagret enligt Finansinspektionens föreskrift 106.12. Exponeringen i hela verksamheten omfattar såväl de poster som räknas till exponeringen i finansieringsverksamheten som följande poster som beror på handelslagret:

1. det sammanlagda beloppet, beräknat enligt Finansinspektionens föreskrift 306.12, av nettopositionerna för värdepapper och derivatkontrakt som kunder emitterat och som ingår i handelslagret

2. teckningsförbindelser som hänför sig till värdepapper som kunder emitterat och som ingår i handelslagret till det belopp som motsvarar deras nettoposition beräknad enligt Finansinspektionens föreskrift 306.12
3. avvecklings- och motpartsrisken gentemot en kund beräknad enligt Finansinspektionens föreskrift 306.12

3.4. Stora exponeringar

Med stor exponering avses i denna föreskrift en exponering vars belopp utgör minst 10 % av sammanslutningens kapitalbas.

Vid beräkning av exponeringen är det summan av åtagandena minus avdragsposterna som är det relevanta beloppet.

3.5 Kapitalbasens belopp

Som kapitalbas rapporteras separat det kapitalbasbelopp som krävs för att täcka exponeringen i finansieringsverksamheten och det belopp som krävs för att täcka exponeringen i hela verksamheten. Som det belopp som krävs för att täcka exponeringen i finansieringsverksamheten rapporteras kapitalbasbeloppet på rad 4010 (Kapitalbas I) i tabell X01 för datainsamling via datamedium eller på rad 1706 på blankett B. Som det belopp som krävs för att täcka exponeringen i hela verksamheten rapporteras kapitalbasbeloppet på rad 40 (Kapitalbas II) i tabell X01 för datainsamling via datamedium eller på rad 1710 på blankett B.

4 Begränsningar av exponeringarna

Beloppet av sammanslutningens exponeringar avseende en enskild kund eller kundhelhet får enligt 7 e § andelsbankslagen inte överstiga 20 procent av sammanslutningens kapitalbas.

Sammanslutningens stora exponeringar får enligt 7 e § andelsbankslagen sammanlagt inte överstiga 500 % av sammanslutningens kapitalbas.

Sammanslutningen skall uppfylla de ovan nämnda kraven samtidigt i fråga om exponeringar såväl i finansieringsverksamheten som i hela verksamheten. I fråga om exponeringarna i handelslagret finns inga särskilda begränsningar.

4.1 Strängare gräns

En strängare gräns än normalt har fastställts för exponeringen då kundsammanslutningen utgörs av ett dotterföretag till ett företag som hör till sammanslutningen eller

dess konsolideringsgrupp och dotterföretaget inte hör till sammanslutningen eller om det är fråga om ett dotterföretag eller ett samföretag som konsoliderats i sammanslutningens bokslut och inte är ett kreditinstitut, finansiellt institut, värdepappersföretag eller tjänsteföretag. I sådana fall får exponeringen enligt 7 e § andelsbankslagen inte överstiga 15 % av sammanslutningens kapitalbas. Sådana exponeringar rapporteras som normala exponeringar (blanketterna A). Dessutom betraktas dessa företag som en och samma kundhelhet, så som definieras ovan i avsnitt 3.1.

5 Förvaring och uppföljning av uppgifter

Basuppgifterna om sammanslutningen, av vilka rapporten till Finansinspektionen sammanställts, skall förvaras i två år för eventuell granskning. Centralinstitutet skall i två år förvara också de basuppgifter med stöd av vilka en exponering lämnats orapporterad på grundval av avsnitt 4 eller avdragsgilla säkerheter rapporterats.

Finansinspektionen förutsätter att centralinstitutet för sammanslutningen har sådana riskkontrollsystem att det kontinuerligt kan övervaka de exponeringar och uppgifter som nämns i denna föreskrift.

6 Övre gräns på 500 % (blanketterna A)

I slutet av blanketterna A1 och A2 beräknas hur stort det sammanlagda beloppet av sammanslutningens stora exponeringar är i procent av sammanslutningens kapitalbas.

7 Åtgärder när exponeringarna överskrider den tillåtna gränsen

Om sammanslutningens exponering gentemot en kundhelhet eller när det sammanlagda beloppet av exponeringarna inte uppfyller kraven enligt avsnitt 2.6 skall centralinstitutet omedelbart meddela detta till Finansinspektionen och vidta åtgärder så att kraven blir uppfyllda. Till meddelandet skall fogas en utredning om hur och inom vilken tid sammanslutningen ämnar minska exponeringen.

Bilaga 1 Rapporteringsanvisningar

Bilaga 2 Anvisningar om rapportering via datamedium

Bilaga 3 Blanketterna A1 och A2